

# Collegial: Tidende

for

## Danmark og Norge.

---

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

---

Nr. 6. Den 7 Februar 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af  
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellie-Raadere og Læseforer i det danske Cancellie.

---

### Offentlige Foranstaltninger.

3 Anledning af et fra Stadshauptmanden i Kjøbenhavn indkommet, og Hs. Majestæt, igjennem det danske Cancellie, forelagt Forslag, om en forbedret Organisation ved det borgerlige Militære her i Staden \*), har det behaget Allerhøiøstamme, under 30 f. M., at resolve saaledes:

”Vi bifalde allernaadigst Stadshauptmandens Forslag, om en Forandring i det borgerlige Militæres Indretning, og ville:

at

\*) Styrken af det borgerlige Militære i Kjøbenhavn beløber sig i Fredstider til imellem 3 og 4000 Mand, men, i Nødvendigheds Tilfælde, naar alt det indskrevne unge Mandskab fremkalbes til Stadens Forsvar, vil den udgjøre imellem 10 og 11,000 Mand.

at de 12 Kompagnier af Borgerstabet, her i Staden, inddeles i 3 Divisioner; at der, ved hver af disse, ansættes en Major; ved hvert Kompagni en Stabs-Kapitain, og en daglig tjenstgjørende Premier-major ved det hele borgerlige Militære.

Vi forunde allernaadigst Majorerne og samtlige Kapitainer saadan Rang, at hine rangere med Bore Kapitainer i Armeen; Borger-Kapitainerne, som have Kompagnier, med Premier-Lieutenanter, og Stabs-Kapitainer med Second-Lieutenanter.

Overbeviiste om, at de borgerlige Militære ville, i denne bifaldte Forandring og den sammes Officerer forundte Naade, finde et nyt Beviis paa den Opmærksomhed, Vi stænke denne Indretning, vente Vi ogsaa, at dette Korps vil, med fordoblet Lyst, usfortrødent stræbe, fuldkomment at lære Alt, hvad Kjøbenhavns skjæffe Forsvarere bør vide, naar de skal kunne virke med Hæd.

Vi tvivle derfor ikke paa, at Stadshauptmanden vil stedse vaage over, at ikke alene de nye antagne Militære blive vedbørligen tillærte og jevnlig øvede, men at de samtligen dannes til at kunne, naar Omstændighederne udkræve det, svare til deres Bestemmelse.

Ligesom Cancelliet har at tilkjendegive Stadshauptmanden denne Resolution, saa har det ogsaa at indhente fra ham og til Approbation at forelægge Os en udførlig, med Kollegiets Betænkning forsynet, Plan,  
om

om Borger-Kompagniernes rigtigere Inddeling, Officerernes hensigtsmæssige Avancements og det videre, som kunde sigte til Indretningens større Fuldkommenhed \*).

---

Cancelliet har forelagt Hs. Majestæt en af Chefen for det borgerlige Artilleri-Korps i Kjøbenhavn, Major Boye Junge, forfattet Plan, dette Korpses Forøgelse, m. m., betræffende \*), i hvilken Anledning det har behaget Allerhöfstsamme at resolve: at det borgerlige Artilleri maa forøges med et 3die Kompagni, samt med en Premier-Major, en Second-Major og 3 Stabs-Officerer; Majorerne og Kapitainerne ved dette Korps ere tillige forundte saadan Rang, at hine rangere med Kapitainer, Kompagni-Cheferne med Premier-Lieutenanter, og Stabs-Kapitainerne med Second-Lieutenanter i Armeen; at det skal være saavel Stadshauptmanden, som Chefen for det borgerlige Artilleri og Brand-Majoren uformeent, at foreslaae til Over-Officerer Personer, som besidde fornøden Duelighed og ere bekjendte for retskafne Mænd, hvad enten de tilforn hørte til det ene eller til det andet af disse Korps, og at de alle tre maae være berettigede, at antage til Under-Officerer, Personer af et andet Korps, naar disses første Chef dertil giver sit Samtykke; at de Tambourer og Pibere, ved  
det

\*) Denne Plan skal i sin Tid blive meddeelt.

\*\*) Ogsaa denne Plan skal med det første blive meddeelt.

det borgerlige Artilleri, som ikke ere Professionister og  
følgelig ikke kunne nyde godt af Korpsets Privilegier,  
maa ernære sig som Østappere eller Høkere, uden at  
tage Borgerkab.

### F u n d a t i o n .

Da afgangne Geheimeraadinde Margrethe Elisabeth de Stampe, ifølge den hende og forhen afdøde Mand Geheimeraad og Statsminister Henrich de Stampe forundte Facultas testandi, i Kodiciel af 24 Nov. 1798, 4 S., har legeret 5000 Rdlr. til Kjøbenhavns Universitet til et Stipendium for 2 fattige Studenter: saa have Executores Testamenti, Geheimeraad C. v. Brandt og Konferentsraad C. Schov, i Overeensstemmelse saavel med Testatrixes mundtlige Ytringer som og med det, hun har fastsat i Henseende til det forhen til Universitetet givne Reifestipendium, fundet sig, i Henseende til den sidstgivne Kapital, besøiede til at gjøre følgende Bestemmelser.

- 1) Dette Legatum skal bestandigt føre Navn af Legatum Stampeanum.
- 2) Konsistorium, til hvem Kapitalen med Renter fra Testatrixes Dødsdag er overleveret, besørger samme udsat paa Rente imod behørig Sikkerhed, ligesom Universitetets andre Midler.
- 3) Den aarlige Rente af Kapitalen skal deles imellem 2 fattige og skikkelige Studenter af Geheimeraad Stam-

pes eller Frues Familie, og, naar flere ved Slid, Duelighed og god Opførsel kvalificerede Studenter af Familien maatte findes ved Universitetet, da bør de nærmest Beslægtede have fortrinlig Afgang dertil.

4) Disse tvende Studenter maae oppebære Stipendiet i 5 paa hverandre følgende Aar, imedens de opholde sig ved Universitetet, og de maae nyde samme, saasnart de have taget deres første Examen med bedste Karakter; men de skulle da og, med paalidelige Attester fra deres Privat-Præceptor og de Profesorer, hvis Forelæsninger de høre, hvert Aar for dette Stipendies Ephorus bevise deres gode Forhold og Fremgang i Videnskaberne.

5) Til at nyde dette Stipendium, udnævne Exekutores Testamenti første Gang; men siden falder denne Denominationsret til Hovedarvingen, der kommer i Besiddelse af det Stamhuus, som skal oprettes \*), og de efter ham følgende Stamherrer; men, naar disse ei mere skulle være til, da tilfalder denne Ret Konfistorium.

6) Ligesom ingen Student maa nyde dette Stipendium længere end i 5 Aar, saaledes maa det heller ikke nogensinde staae ledigt. Skulde derfor en af dets Stipendiariere døe eller forlade Universitetet, eller gjøre sig uværdig til at nyde det, før hans 5 Aar er udløbet,

\*) Dette er Hr. Kammerjunker Holger Stampe, Kaptain i Søetaten.

bet, saa skal Pladsen besættes med en anden, som oppebærer Stipendiet fra den Dag, da den forrige forlod det, til hvilken Ende Vakancen bekjendtgjøres i Adresse-Avisen; og, skulde da efter 6 Ugers Forløb fra Bekjendtgjørelsens-Datum, ingen af Familien fremstille sig, gives Stipendiet til en anden fattig og flittelig Student uden for Familien.

7) Denominator skal lade bekoste en indbunden, pagineret, gjennemdragen og med hans og Ephorens Segl forsynet Protokol i Folio, hvori skal indføres denne Fundats, Stipendiariernes Navne ved Datum og Aarstal, deres egenhændige Qvittering, og endeligen det Datum og Aarstal, naar deres Tid er udløben og nye indtegnes i deres Sted, o. s. v. Denne Protokol skal leveres til Ephorus, som beholder den i sin Forvaring og iagttager det Foransførte. To Gange om Aaret uddeles Stipendiet, hver Gang det Halve, i de tvende Hovedterminer.

8) Da Testatrix ei har bestemt noget Salarium for den Omsorg, Konsistorium vil faae med dette Stipendiums Udsættelse paa Rente o. s. v., saa har hendes Hovedarving af egne Midler stænket 200 Rdlr. til denne Anvendelse, hvilke 200 Rdlr. af Konsistorium udsættes paa Rente, og hvoraf Stipendiets Ephorus nyder den aarlige Rente for sin Umag.

9) I Øvrigt paaligger det saavel Denominator som Stipen-

pendiarierne, at holde sig 2 §. 6 Kap. af Universitetets nyeste Fundats efterrettelig.

Denne Fundats er af Hs. Majestæt, under 13 Jan. d. A., gratis konfirmeret.

### Forgivninger.

Under 4 d. M. er, igjennem det kongelige Finants-Kollegium, udsærdiget en Plakat af følgende væsentlige Indhold: at, da Hs. Majestæt for at forsyne Kourant-Banken med en til Omverlingen af dens Sedler fornøden Summe Smaa-mynt, har fundet for godt, at lade en Summe i 20-Skillinger udmynte, hvilke, i Overeensstemmelse med Hs. Majestæts forhen tilkjendte Hensigt: at sætte den i Kongerigerne og Hertugdømmene gangbare Mynt paa lige Fod, ere udmyntede til samme Gehalt og Myntsod, som de schlesvig-holsteenske 2 Sechslings-Stykker, nemlig af 4 lødigt Sølv til 13 Rigsdaler Kourant Marken fin: saa befales det at disse nye 20-Skillinger, hvis Prag er paa den ene Side Kongens Navn i Træk med Krone over, og paa den anden Side den Indskrift: 2 Skilling Dansk Skille-Mynt, skulle i alle Kourant-Betalinger gaae og gjelde, og af Undersaatterne antages lige med de ældre nu i Omløb værende 20-Skillinger, og de for Hertugdømmene udprægede 2 Sechslings-Stykker, i Overeensstemmelse med Forordningen af 29 Februar 1788.

Ved Resolution, af 23 f. M., har Hs. Maje-  
 stæt, paa General-Postamtets derom gjorte Forestilling,  
 bevilget: at de Vognmandslauge, som ved allerhøieste  
 Resolutioner, af 4 April og 21 November f. A., be-  
 kjendtgjorte ved Plakater fra General-Postamtet, af 8  
 April og 28 November f. A., ifkun ere tilladte at op-  
 pebære 4 Sk. mere per Mål, end Taxten fastsætter, maae,  
 fra den Tid denne Resolution ved Plakat paa ethvert  
 Sted vorder kundgjort og indtil indeværende Mars Ud-  
 gang, oppebære den samme Forhøielse af 8 Sk. per  
 Mål i den almindelige Taxt, som ved forommældte Res-  
 solutioner er bevilget de deri benævnte Vognmandslauge.  
 Paa de Steder, hvor intet Laug er oprettet, tilflyder  
 denne Forhøielse dem, som i sammes Sted besørge Bes-  
 fordringen. Hvilket ved Plakat fra General-Postamtet,  
 under 26 f. M., er bekjendtgjort.

---

(Fortsættelse af Forordningen, som bestemmer de Be-  
 talinger, der tilkomme Rættens Betjenter i Dan-  
 mark for Embeds-Forretninger.)

- b. b. Sager, hvis paagjældende Sum er under 15 Rd.  
 60) I alle Doms- og Vidne-Sager, hvis paagjældende  
 Sum er under 15 Rdlr., betales, i alle Tilfælde,  
 ifkun det Halve af den i forestaaende §§. bestemte  
 Betaling til Dommeren. a. Dette gjælder baade om  
 Gjelds-Sager, hvor den omtvistede Sum er bestemt  
 i Penge, saa og om Sager, hvor den omtvistede Tings  
 Værdi

Værdi kan med Vished ansættes til mindre end 15 Rdlr. Ligeledes gjælder det om Arve-Legitimations-Tingsvidner, naar den Arv, for hvis Skyld et saadant Tingsvidne erhverves, kan med Vished bestemmes til mindre, end 15 Rdlr. b. Ved Bestemmelsen af den omtvistede Sum kommer blot Sagens Hovedstol i Betragtning, saaledes at Renter og Omkostninger ei beregnes med til at udgjøre Summen.

61) For Gjeste- og Extrarets-Sager, hvis Sum er under 15 Rdlr., betales ikkun det Halve, af hvad forhen i dette Reglement er bestemt, som Betaling til Dommeren.

B. Skriverens Betaling. a. a. Sager, hvis paagjældende Sum er 15 Rdlr. og derover, saa og Sager, hvis Gjenstand ikke er Penge, eller Penges Værd.

62) For at føre Protokollen i en Doms Sag, hvad enten den tillige er Vidne-Sag, eller ikke, betaler Citanten til Skriveren 32 Sk., uden Hensyn til Sagens Vidtløstighed. Det samme betales, for at føre Protokollen i en Vidne-Sag, som ikke tillige er Doms-Sag.

63) For Udskrifter af Protokoller, samt Udskrifter af Stevninger, Indlæg, Domme og andre under Sagen fremlagte Dokumenter, betales til Skriveren, naar de ei forlanges beskrevne i Form af Akt, for hvert Ark 12 Sk.; og, naar de forlanges beskrevne i Form

- af Akt, da (foruden bemældte Betaling arkviis) 32 Sk. for Aktens Underskrift og Forsegling. For Indbindingen betales der særskilt, efter beviislig Regning.
- 64) For Eragtningers og Interlokutori-Rkendelsers Beskrivelse, i Form af Akt, naar samme finder Sted, betales til Skriveren, for det første Ark 16 Sk., og for hvert af de følgende Ark 10 Sk.
- 65) For en Attest, til hvis Forfattelse Skriveren nødsages at opsoge i flere Protokoller, eller at gjennemgaae flere forskjellige Steder af samme Protokol, eller at gjøre forkortede Ekstrakter af Protokollen, og i Almindelighed i alle Tilfælde, hvor Skriveren, for at meddele Attesten, behøver selv at koncipere og at bringe Attesten i anden Sammenhæng, end i Protokollen selv er anført (eller med andre Ord, hvor ikke blot Udskrift eller Afskrift forlanges) betales til Skriveren, uden Hensyn til Attestens Vidtløstighed, i Rdlr. Men, dersom den forlangte Oplysning kan erholdes, ved en blot Udskrift af Protokollen, eller Afskrift af Dokumenterne, da betales herfor til Skriveren efter foransførte Bestemmelse, som for Udskrift.
- 66) For Afskrifter af Justits-Protokollen, til Brug for Dommeren ved Sagens Paadømmelse, naar Dommeren ikke selv tillige er Skriver, betales til Skriveren, for hvert Ark, som Udskriften udgjør, 6 Sk. Denne Betaling erlægges af Citanten, i de Sager, hvor der ei har været Kontra-Stevning; men, der-  
som

som der i Sagen haver været Kontra-Stevning, da betaler Citanten og Kontra-Citanten hver det Halve, af hvad Udskriften har beløbet sig til.

- 67) For en Doms- eller Tingsvidne-Akts Beskrivelse, betales til Skriveren for hvert Ark 12 Sk. Heraf betaler Citanten, og, dersom der i Sagen har været Kontra-Stevning, da ogsaa Kontra-Citanten, hver for sig, for 4 Ark; hvilken Betaling, som erlægges ved Stevningens Anhangiggjørelse, Skriveren beholder, hvad enten Akten udstedes, eller ikke, og hvad enten Akten ved Beskrivelsen udgjør 4 Ark eller ikke. Men, dersom Akten udgjør mere end 4 Ark, da afskortes det forud Erlagte i den fulde Betaling, som tilkommer Skriveren for Akten, efter Beregning arkviis. a. Ved Kontinuations- og Kontinuations-Kontrastevnings Anhangiggjørelse, betales intet videre forud til Skriveren, for Akts Beskrivelse. b. Den, som af Skriveren har bestilt en Akt, er pligtig at betale den, og skulle, til Skriverens Sikkerhed, alle Bestillinger af Akter ssee fristeligen af Requirenten, naar Skriveren begjerer saadant.

- 68) I Henseende til Akters og Udskrifters Udstedelse, bør Skriveren holde sig Plakaten af 9 April 1783 efterrettelig.

- 69) Ved Gjæste- og Sorets, samt i Almindelighed alle Extrarets-Sager, naar de ere af den Beskaffenhed, at de kunne føres paa det sædvanlige Tingsted, betales

les i alle Dele det Dobbelte af hvad i forestaaende §§. er bestemt, som Skriverløn.

70) Udi Næsteds-Sager, eller saadanne Sager, i hvilke Retten ei kan holdes paa det sædvanlige Tingsted, betales til Skrивeren, for at føre Protokollen, for første Dags Forretning 1 Rdlr. 48 Sk., anden Dags Forretning 1 Rdlr., tredje Dags Forretning ligesaa, og derefter dagligt 1 Rdlr., samt Diætpenge 1 Rdlr., for hver Dag Forretningen varer, og fri Befordring til og fra Stedet. Men paa de Steder, hvor Dommer- og Skrивer-Embedet ere forenede i een Person, betales ikkun Diætpenge og Befordring for een Person. For Udskrifter, Attester og Akters Beskrivelser i disse Sager, betales, ligesom i Gjæsterets-Sager, det Dobbelte af de ellers i dette Reglement bestemte Gebyrer til Skrивeren.

71) I Politi-Sager, som i Følge Øvrighedens Foranstaltning, eller paa Justitiens Vegne, foretages og behandles, tilkommer Skrивeren ingen Betaling, enten for at føre Protokollen, ei heller for Udskrifter og Akters Beskrivelse. Men i de Sager, som, efter Privates Begjering behandles, tilkommer Skrивeren lige Betaling, som i almindelige Ting-Sager. I Sager imellem Huusbonder og Tjenestetjyende, samt Sager om Hovetiet (hvilke i Følge Forordningen af 25 Marts 1791, skulde behandles som Politi-Sager) betales intet til Skrивeren, efterdi Dommeren

meren selv forretter Skriver-Embedet i bemældte Slags Sager.

- 72) For hvad Arbeid, der foreskalder ved Delinquent-Sager, eller andre offentlige og befalede Sagers Udførelse og Paadømmelse, nyder Skriveren ingen Betaling. Derimod erholder han Erstatning, efter rigtig Regning, for haste virkelige Udgifter. Denne Erstatning udredes paa samme Maade, som tilforn er bestemt, i Henseende til Dommeren.

(Fortsættelsen følger.)

### Blandede Efterretninger.

Fra den hertugelig meklenborg-sperinske Regjering er hertil indkommen den Forsikkring, at i Meklenborg ingen Qvægsyge spores, og at den i Wolrathsrube udbrudte Sygdom blandt Horn-Qvæget aldeles er standset ved de derimod trufne Foranstaltninger. Qvægsyge-Kommissionen har derfor ved Cirkulærer til samtlige kongelige Føldbetjente i Hertugdømmene ophævet de sammesteds trufne Anstalter, undtagen Forbuddet imod fremmed Qvægs Indførsel i Hertugdømmene, som, efter den kongelige Forordning af 29 Decbr. f. A., endnu vedbliver.

Efter de sidste Indberetninger fra Riga, Danzig og Berlin, er Qvægsygen ogsaa der i Aftagende; dog ere de, ved Sperringer og Kordons, sammesteds trufne Foranstaltninger endnu ikke hævede.

I Følge Cancelliets Skrivelse til Biskoppen over Sjælands Stift, under 15 Jan. d. N., er det tilladt evangelisk-lutheriske Kandidater, som forstaae tydsk eller fransk til Fuldkommenhed, i Nødsfald at holde Prædiken i den reformeerte Kirke i Kjøbenhavn.

(Fortsættelse af Esterretningen om Egnen ved Frederiksværk.)

En Skole-Bygning af Grundmuur med Udhuus, efter en af Hr. Konferentsraad Classen dertil given Tegning, som fuldkommen svarer til Hensigten, koster omtrent 1,300 Rdlr.; dertil er lagt 6 Tdr. Land til Skoleholderens Brug og Nytte; denne er desuden tilstaaet i rede Penge " " " " " 72 Rdlr. Forbedring i Lønnen efterhaanden " 48 —

In Natura:

|                                           |   |          |
|-------------------------------------------|---|----------|
| 4 Tønder Rug, a 4 Rd. pr. Tde.            | • | 16 Rdlr. |
| 4 Tønder Byg, a 2½ Rd., er                | • | 10 —     |
| 192 Lpd. Høe, a 10 β. pr. Lpd., er        | • | 20 —     |
| 192 Lpd. Halm, a 6 β., er                 | • | 12 —     |
| 192 Sneise Tørv, a 3 β. pr. Snees, er     | • | 6 —      |
| 3 Favne Brænde, a 4 Rd. pr. Favn, er      | • | 12 —     |
| Desuden Afgiften til Skole-Enkekassen og  |   |          |
| aaarlige Reparationer                     | • | 14 —     |
| Naar nu hertil lægges Fordelen af Jorden, |   |          |
| beregnet til omtrent                      | • | 20 —     |
| Og fri Bolig til                          | • | 20 —     |

saar tjener en Skolelærer paa Frederiksværks.

gods, naar alt beregnes i Penge, aarligt paa 250 Rdlr.

Afg.

Afg. General-Major Classen har, til Skoler paa hans hafte Godser, legeret 1000 Rdlr., deraf kommer de falsterke Godser tilgode den halve Deel, 500 Rdlr., og de øvrige 500 Rdlr. tilfalde Frederiksværks Godser. Disse 500 Rdlr. bleve af Stervboets Masse godtgjortte fra Dødsdagen af, og, da derved paa engang en Kapital blev udredet, Udgiften ei heller i Begyndelsen var saa stor, at hele Summen dertil kunde medgaae, saa blev Overskuddet anvendt paa nye Skolebygninger og derfor tvende opbygte, saa og gjort Begyndelse med den ved Binderød, hvor, paa en Marmorsteen, som er indmuret i den ydre Muur, er indhugget Efterretning om Gaven, til Kundgjørelse for nærværende og tilkommende Slægter. Skole-Embedet i Torpmagle blev meget snart ledigt, og den derved antagne Skolelærer sat paa lige Fod med de øvrige; siden er den gamle Skolelærer i Meelby ligeledes sat paa samme Fod, som de øvrige. Saaledes vil da denne, vist ikke ubetydelige, Gave ei være tilstrækkelig til de allerede hafte Udgifter, mindre til de tilkommende, og mindst til Skolehusets Opbyggelse; hvorfor Hs. H. D., Prinds Carl til Hessen, skal have besluttet, at de øvrige 6 Skoler kan opbygges for Høist. sammes Regning, og det til Skolernes og Lærernes Underholdning Feilende ligeledes tilskydes, naar Degnefaldenes Indtægter maae tages til Hjælp. Af Godsernes unge Mennesker, som have Lyst og Anlag, maae

nogle

nogle tillige søges antagne ved det kongelige Skolelærer Seminarium, for derved at oplæres til duelige Lærere.  
(Fortsættelsen følger.)

### Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30 Januar er konstitueret Sorenfriver i Senjens og Tromsøe Fogderi, Kand. Jur. P. H. Hammer, udnævnt til virkelig Sorenfriver sammesteds; Exam. Jur. H. H. Rist ligeledes til Sorenfriver i Saltens Fogderi i Nordlandene. Den 6 Februar Regiments-Quarttermester og Auditor ved det norske Jæger-Korps, O. Juel, til Sorenfriver i Øvre-Tellemarkens Sorenfriveri.

Under det tydske Cancellie: Den 20 Januar er Kand. Jur. G. E. Sievers i Rendsborg beskikket til Underrets-Advokat i Hertugdømmene Schlesvig og Holsten. Den 30. Deputeret Borger i Sønderborg, L. Lorenzen, beskikket til Raadmand sammesteds.

Under Generalitetet: Den 30 Januar er Alde General-Quarttermester, Kapitain v. Seyersted, udnævnt til General-Quarttermester-Lieutenant; den ved Liv-Regimentet Ryttene à la suite staaende Second-Lieutenant von der Decken, efter Ansøgning, afskediget med Prem. Lieutenants Karakter; karakteriseret Prem. Lieutenant v. Ohlrogge udnævnt til virkelig Prem. Lieutenant, og Dessinatoren, Fændrik v. Prangen, til virkelig Second-Lieutenant, begge i Ingeniør-Korpsen.